

Sisäänottomäärien ja resurssien epäsuhta uhkaa lääkärikoulutuksen laatua

Lääketieteen koulutusohjelmien vuosikurssit ovat ennätysuuret, vuodesta 2013 alkaen sisäänottomääriä on nostettu yli 20 prosenttia¹. Opiskelijamäärän merkittävästä kasvusta huolimatta lääketieteen koulutukseen suunnatut resurssit eivät ole lisääntyneet samassa suhteessa. Suomen Medisiinariliiton näkemyksen mukaan suurentuneiden vuosikurssien aiheuttama epäsuhta heikentää lääketieteellisen koulutuksen laatua ja on vaarantamassa lääketieteen opiskelijoiden valmistumisen ammattitaitoisiksi lääkäreiksi.

Useat opetuksen laadun ongelmakohdat ovat realisoituneet, kun ensimmäiset suuret vuosikurssit ovat siirtyneet kliinisen vaiheen opintoihin. Ryhmäkoot ovat kasvaneet huomattavasti. Pienryhmissä toteutettava opetus on kriittinen osa lääketieteellistä koulutusta; ryhmissä opetellaan työn kannalta keskeisiä taitoja kuten potilaan tutkimista ja toimenpiteiden oikeaoppista suorittamista. Entisilläänkin opiskelijamäärillä toimenpiteiden harjoituskerrat olivat niukkoja. Ryhmäkoon kasvun myötä ongelma on korostunut entisestään. Tämä vaarantaa valmistuvan lääkärin kyvyn hallita keskeiset hoitotoimet. Myös Kansallisen arviointikeskuksen (Karvi) laatimassa peruskoulutuksen arviossa tuodaan esiin nämä ongelmat².

Opetussuunnitelmiin on tehty merkittäviä muutoksia syntyneen resurssivajeen vuoksi. Osa opetuksesta on jouduttu poistamaan, ja osa on muutettu käytännön pienryhmäharjoituksista luentomuotoiseksi. Luento tai demonstraatio ei korvaa käytännön taitojen ohjattua opetusta. Nykytilassa osa käytännöntaitojen harjaantumisesta siirtyy erikoistumisvaiheeseen ja työelämään ja langettaa opiskelijalle entistä suuremman vastuun taitojen kartuttamisesta. Monipuoliset ja riittävät potilaskontaktit kliinisen opettajan ohjauksessa ovat opetuksen kulmakivi ja peruskoulutuksessa on turvattava opiskelijan mahdollisuus riittävään harjaantumiseen potilaan itsenäisessä tutkimisessa.

Resurssien ja opiskelijamäärän epäsuhta heijastuu myös kliinisten opettajien työhön ja sairaalan klinikoiden toimintaan. Suuremmat opetusryhmät ja niiden lisääntyminen ovat johtaneet siihen, että kliinisten opettajien kokema stressi on kasvanut. Lisäksi sairaanhoitopiirit ovat joutuneet joustamaan yhä enemmän kliinisten opettajien työtuntien suhteen. Opetustilat kampuksilla tai sairaaloissa eivät pysy kasvavien ryhmäkokojen tahdissa; opiskelijat eivät mahdu erikoisalakokouksiin tai luentosaleihin. Lisäksi resurssivaje ja suuret kurssikoot ovat vaikuttaneet lääketieteen opetuksen suunnittelu-, ohjaus- ja tukipalveluihin. Opintojen

käytännön toteutuksen kanssa on ongelmia ja viiveitä, koska opintosuunnittelijoita on liian vähän suhteessa opiskelijoiden määrään.

Myös potilas-lääkärisuhteen luominen opetustilanteissa on ryhmäkoon kasvun myötä vaikeampaa suuremman ihmismäärän ja vastaanottotilojen ahtauden vuoksi. Opetuspotilaana toimiminen on niin ikään entistä raskaampaa. Suuret ryhmäkoot tarkoittavat, että jo ennestään rajallisen määrän opetuspotilaita kohtaa ja tutkii yhä useampi opiskelija.

Lääketieteellinen koulutus on resurssi-intensiivinen tutkinto. Epäsuhtaa ei nähdäksemme kuitenkaan voi ratkaista ainoastaan lisärahoituksella. Kliinisten opettajien ja opetuspotilaiden määrän sekä opetustilojen asettamia rajoitteita ei rahoituksella korjata muulla kuin pitkällä aikavälillä.

Suomen Medisiinariliiton näkemyksen mukaan nykyinen sisäänottomäärien ja resurssien epäsuhta luo asetelman, joka on vaarantamassa lääketieteen opiskelijoiden mahdollisuudet valmistua riittävän ammattitaitoisiksi lääkäreiksi. Ammattikunnassamme vallitsee asiasta konsensus. Sisäänottomäärien hallittu lasku vuotta 2013 edeltävälle tasolle, 600 aloituspaikkaa per vuosi¹, on nähdäksemme vaikuttavin mahdollinen yksittäinen teko koulutuksen laadun turvaamiseksi.

Fredrik Ahlström
Puheenjohtaja
Suomen Medisiinariliitto ry

Henri Vasara
Puheenjohtaja
Lääketieteenkandidaattiseura ry

Alexandra Kuhlefelt
Ordförande
Medicinarklubben Thorax rf

Simo Nuuttila
Puheenjohtaja
Turun Lääketieteenkandidaattiseura ry

Joel Kontiainen
Puheenjohtaja
Tampereen Lääketieteen Kandidaattiseura TLK ry

Eemu-Samuli Väliäho
Puheenjohtaja
Kuopion Lääketieteen Opiskelijat ry

Lauri Koskela
Puheenjohtaja
Oulun Lääketieteellinen Kilta ry

Suomen Medisiinariliitto
Finlands Medicinarförbund
Finnish Medical Students' Association

Yhteydenotot kannanotosta vastaanottaa Suomen Medisiinariliiton puheenjohtaja Fredrik Ahlström
puheenjohtaja@suomenmedisiinariliitto.fi

Jakelu:

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Lääketieteellistä koulutusta antavien yliopistojen johto
Helsingin yliopisto
Turun yliopisto
Tampereen yliopisto
Itä-Suomen yliopisto
Oulun yliopisto
Lääketieteellistä koulutusta antavat tiedekunnat
Helsingin yliopiston lääketieteellinen tiedekunta
Turun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta
Tampereen yliopiston Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta
Itä-Suomen yliopiston Terveystieteiden tiedekunta, Lääketieteen laitos
Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta

Tiedoksi:

Suomen Lääkäriliitto ry
Suomalainen Lääkäriseura Duodecim ry
Nuorten Lääkärien Yhdistys ry
Suomen Medisiinariliitto ry:n jäsenseurat:
Lääketieteenkandidaattiseura ry
Medicinarklubben Thorax rf.
Turun Lääketieteenkandidaattiseura ry
Tampereen Lääketieteen Kandidaattiseura TLK ry
Kuopion Lääketieteen Opiskelijat ry
Oulun Lääketieteellinen Kilta ry
Tarton Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry
Riiian Suomalaiset Lääketieteen Opiskelijat ry
Medisiinariseura Chiasma ry
Finnish Medical Student Association in Hungary ry
Puolassa lääketiedettä opiskelevat suomalaiset ry
Suomalaiset Medisiinarit Ruotsissa ry

Suomen Medisiinariliitto
Finlands Medicinarförbund
Finnish Medical Students' Association

Lähteet:

- (1) Tampereen Lääketieteen Kandidaattiseura TLK ry:n edunvalvontajaoston selvitys, 2019
- (2) Kansallisen arviointikeskuksen Lääketieteen peruskoulutuksen arviointi, 2018
https://karvi.fi/app/uploads/2018/06/KARVI_1418.pdf (haettu 2.3.2019)